

med nogen udenlandsk Forening? Har det Kredse rundt om i Landet, og hvad er Medlemmernes Pligter?

Men jeg har een Ting til paa Hjerte: kunde det ikke blive saaledes indrettet, at alle de, der vilde, kunde skrive ind til Redaktionskontoret om at faa nogle Blade til Uddeling og derved udbrede Kendskabet til Bladet og hverve nye Abonnenter.

Nu maa man tage sine egne Blade, og da saadant et mindre Blad let bortkommer, krymper man sig lidt ved at sende det rundt i Verden pr. Post; man vil jo nødig have en ukomplet Samling. Hvis der saa blev mindet lidt ofte om det, var der vist ikke saa faa, som vilde forsøge deres Lykke som Hververe.

E. Høegh-Müller,
Thorup, Esrom.

Det er med Glæde, vi efterkommer vor Brevskrivers Opfordring og i al Korthed giver de ønskede Oplysninger om „Dansk Kvindesamfunds“ praktiske Ordning. Samfundet har Kredsafdelinger paa forskellige Steder baade i Land og By. Her paa Sjælland i København og Sorø. Man kan efter frit Valg melde sig ind i en Kreds i Provinserne eller blive inden- eller udenbys Medlem af Københavns Kredsen. I sidste Tilfælde melder man sig — skriftlig eller mundtlig — paa Kontoret, Nørregade 33. Kontingentet er 2 Kr. aarlig. Som Medlem har man Ret til at deltage i alle Samfundets Møder uden andre Pligter end den efter bedste Evne at virke for Samfundets Program. Hvilket dette er, ses af Lovene, som ethvert Medlem faar tilsendt ved sin Indmeldelse. Igennem Dansk Kvinderaad staar Samfundet i Forbindelse med det store internationale Kvinderaad og dets Hundrede Tusinde af Kvindesagsvenner.

Paa egne Vegne takker vi for Brevskrivers aktive Interesse for vort Blad; vi modtager selvfølgelig hellere end gerne enhver Hjælp til at gøre Bladet kendt i nye Kredse, særlig paa Landet, hvorhen vi ikke saa let selv rækker.

Hvad Cirklen vil!

(Sluttes.)

Fruerne Thorberg og Thoradssén har udrettet et betydeligt Arbejde i det sidst forløbne Aar, idet de til islandske Blade har skrevet dels Biografier af Forfatterinder og Kunstnerinder, dels omtalt de forskellige Kvindelinstitutioner, som er kaldt til Live efter Kvindernes Udstilling. Særlig har Cirklen og dens Medlemmer oftere været Genstand for disse Meddelelser, og saavel den som dens Virksomhed er derved bleven godt kendt paa Island. Her i Cirklen har Forfatterinden Johanne Schjørring, som altid har interesseret sig varmt for Sagaaen, allerede for to Aar siden holdt Foredrag om Islands Kultur og Litteratur, der nu afvigte Torsdag suppleredes af et baade fængslende og instruktivt Foredrag om Landet og dets stor-

slaaede Natur af Hr. Dr. Petrus Beyer, som har staaet i Spidsen for Grundlæggelsen af Hospitalet for de spedalske.

Ved at beskæftige mig med disse Interesser, faldt det mig ind, om man ikke, som i sin Tid ved de gensidige skandinaviske og sønderjydske Besøg, skulde kunne foranstalte lignende Besøg af Kvinder derfra og herfra, hvortil saa de færøiske Kvinder forhaabentlig vilde slutte sig. Jeg stillede Forslag herom i den litterære Sektion, og skønt jeg den Gang ikke havde fuld Erkendelse af, hvor vanskelig et saadant Foretagendes Realisation vilde blive, indsaar jeg fuldt vel, at der skulde baade store Ofre af Penge og Tid, saavel som Energi, Viljekraft og Sammenslutning til for at føre Sagen videre. Der blev nu indledet Forhandlinger, vekslet mange Breve og sluttelig udnævnt en Komité af Damer i Reikjavik med Landshøvdinginden i Spidsen. Af Cirkelns Bestyrelse valgtes ligeledes et Udvalg. Siden Efteraaret 1899 er der saa arbejdet for Sagen, og i Høst i Fjor kom der Underretning om, at man nu var bleven saa fortrolig med Tanken om en saadan Rejse, at man med stor Glæde imødesaa en Indbydelse fra Cirklen.

I denne Anledning blev der afholdt et stort Møde d. 1ste November for at forvisse sig om Medlemmernes Tilslutning med Hensyn til at modtage Gæster, yde Pengebidrag eller paa anden Maade træde hjælpende til, og da Stemning og Resultat viste sig overmaade gunstig, blev kort efter den formelle og officielle Indbydelse afsendt til Island og Færøerne. Indbydelsen var imidlertid i Følge Bestyrelsens Beslutning bleven udvidet til ogsaa at gælde Kvinder udenfor litterære og kunstneriske Omraader, efterat man fra den islandske Damekomité havde modtaget Henstilling herom, eftersom der paa Island dels ikke findes saa mange Forfatterinder og Kunstnerinder, at det af Cirklen indbudte Antal af 16 kunde naas, dels fordi flere unge Kvinder havde yttret Ønske om at kunne komme herved for at se og lære.

Noget endeligt Svar paa Indbydelsen er der endnu ikke kommet; men selv om Besøget ikke skulde finde Sted i denne Maj, haaber og venter vi trygt, at det vil ske snarest muligt. Vanskelighederne er mange og store, Afstanden og Pengeforhold er Hindringer for mange, for ikke at tale om hvor svært det ofte er, særlig for den islandske Kvinde, at forlade Hus, Hjem og anden Gerning i længere Tid.

Foreløbig er her opnaaet en Besparselse af 25 pCt. i Rejsetaksten, Husrum til de fleste Gæster og adskillige andre Goder. Dernæst er det Cirkelns Haab, at alle Institutioner, Teatre, Museer o. s. v. gæstfrit vil aabne sine Døre til den Tid, saa at der maa kunne naas den fyldigste Belæring og Nydelse. Selvfølgelig gælder dette Haab i første Række alle Kvindeforeninger og Skoler, ligesom pekuniær Støtte, der ydes af Interesse for Sagen, vil blive modtagen med største Glæde, for at kunne gøre

Opholdet herved saa rigt og ufor-glemmeligt for Gæsterne som vel muligt.

Skulde Besøget mod Forventning ikke blive realiseret i Aar, vil Cirklen trofast og ihærdigt arbejde videre. Der vil da forhøventlig kunne begyndes med at oversætte islandsk Kvindelitteratur, hvoraf der skal findes adskilligt værdifuldt, særligt af Forfatterinden Fru Holm, ligesom der yderligere vil finde Samvirken Sted i Pressen.

Cirklen vil energisk og utrættelig strække Haanden ud til de islandske Søstre, fange deres Øren og vinde deres Hjerter, for at de skønt fjernt herfra altid skal vide og føle, at vi i Tankerne er dem nær med Ønsket om, at denne Sympati fra vor Side skal fortæles til den Generation, som nu fødes og fostres, saa at vi med dem kunne føle os i Sandhed som eet Folk, der har fælles Kærlighed til Fædrelandet.

Lykkes det blot at udrette noget af dette i Tidens Løb, haaber jeg, at det maa kunne siges, at ogsaa Cirklen har føjet et Led til Kvindernes Samfundsarbejde.

Axelline Lund.

Dansk Kvindesamfunds Klubattener.

Man bedes bemærke, at det er den første og tredje Mandag aften i hver Maaned, at der i vore Lokaler paa Nørregade 33, Stuen, holdes Klubattener og hvor Medlemmerne have Lov til at modtage Gæster.

Mandag den 4de Februar Kl. 7½ (8) vil Fru Johanne Münter tale om: Amerikanske og Schweiziske Kvindeforeninger og deres Sammenslutninger.

„Hjælpefond for arbejdsdygtige, ugifte Kvinder“

er stiftet i 1889 med det Formaal at understøtte Kvinder som ovennævnte, der vil ernære sig ved Selverhverv — dels ved at yde dem Hjælp til Uddannelse i et eller andet Fag, dels ved Laan, naar de vil grundlægge en selvstændig Virksomhed.

En „Forening“ med disse Formaal maa vel siges at være ret nødvendig, thi om end den gamle Fordom, at unge Mænds Uddannelse er ganske anderledes selvfølgelig end de unge Kvinders, ikke længer hædres med Navn af Princip, er den dog endnu ikke udryddet, og der vil vel hengaa en Tid, før den faar Naadestødet. Godt er det jo, vi nu er naaede saa vidt, at der almindeligvis indrømmes Kvinden Ret til at bruge sine Evner, men dermed er Sagen ikke klar: der maa ogsaa handles, for at hun kan faa de materielle Midler, som hun ofte mangler, og det er i Bevidstheden herom, at „Hjælpefonden“ udfører sit beskedne Arbejde i Kvindesagens Tjeneste. Med

en Hovedbestyrelse i København og Filialer i flere Provinsbyer har den nu virket i en halv Snes Aar, og om den langt fra har udrettet, hvad den gerne vilde, navnlig ikke har kunnet hjælpe saa grundig, som man kunde ønske det, saa har den dog heller ikke arbejdet forgæves. Til 325 Ansøgerinder har den ialt bevilliget 37,095 Kr. i Gaver, medens 26 Laan beløber sig til 5860 Kr. Ansøgerinden opgiver selv den Sum, hun ønsker.

Gavernes Størrelse har som oftest været 1—200 Kr., nogle større Understøttelser paa 4—500 Kr. har været fordelte paa flere Aar. Af forholdsvis større Laan er ydet et paa 1000 og et paa 600 Kr. De fleste Understøttelser er ubetinget uddelte til Lærinder (77), ikke fordi Bestyrelsen foretrækker disse, men det største Antal Ansøgninger er indsendte fra dem, og de har alle været godt anbefalede. Derefter følger til Uddannelse i Husboldning 35 Portioner, til Præliminærkursus 28, Handelsskole 27, Musik 19, Skrådersyning 19, forskellige Haandarbejder 17, Haandværk 14 (Bugning, Snedkeri, Bogbinderi, Graveri), Sygepleje 14, Gymnastik og Massage 14, Fotografering 12, Sang 9, Malning 7, Modepynt 7, Embedsstudium 5, Fødselshjælp 5, Tandlægefaget 3, Sløjd 3, Telegrafering 3, Vads og Strykning 3, Frisering 3, Skuespilkunst 1.

I flere Tilfælde, især hvor det gælder Uddannelse i et Haandværk, som tager lang Tid, var det ønskeligt, om „Hjælpefonden“ hyppig kunde bidrage til Lærlingenes Underhold; men dette har kun nu og da været muligt, da vore Indtægter ikke er store. Vel er vort Medlemstal lidt over 2000, de fleste Bidrag er paa 1—2 Kr. aarlig. Det overordentlig store Antal af virkelig gode filantropiske Selskaber gør det jo vanskeligt for hvert enkelt at opnaa store Summer. „Hjælpefonden“ Indtægt er ca. 4000 Kr. i Medlemsbidrag, desuden har den Raben-Levetzsauske Fond støttet den i flere Aar med 300 Kr., Grundfonden er 15000 Kr.

„Hjælpefonden“ Bestyrelse har af og til hørt sige, at man fandt dens Maade at arbejde paa mærkelig stille, og vi indrømmer gerne vor Utilbøjelighed til Reklame, saa meget mere som den Omstændighed, at vi stadig modtager Forespørgsler fra Steder, hvor Foreningen slet ingen Virkekreds har,

Kvinden og Samfundet.

Nørregade 33, St.

København K.

hun dog ikke, fordi hun elskede en anden, men af Selvstændighedstrang, og fordi hun ikke vilde ægte en Mand, hun ikke holdt af. Man har endnu den Dom, der faldt i Sagen, hvorpaa Herluf Trolle, hendes senere Ægtefælle har skrevet: Universitetets Dom mellem Jesper Daa og min kære Husfrue Birgitte Gjøe, og paa den Tid at denne Dom udgik, var det utænkt af hende og mig, at vi af Guds Forsyn skulde komme sammen.

Undertiden var det dog ogsaa Forældrene, der satte sig imod de tidlige Forlovelser, som f. Eks. Fru Ide Munk, der havde været gift med Oluf Rosenkrands til Vallø, med hvem hun havde tre Døtre. Rigens Hovmester Eske Bille friede til den lille Karen Rosenkrands, og han havde vundet alle hendes Frænders Samtykke dertil undtagen Fru Ides. Hun fordrede bestemt, at det skulde vente, til hendes Datter selv kunde have en Mening derom. Eske Bille blev forbitret og søgte at ophidse Slægten imod hende, men hun lod sig ikke

true fra sin Mening og satte igennem, at Datteren ikke blev fæstet bort i sine umyndige Aar.

Et andet Eksempel paa Modstand fra de ældres Side findes i Visen om liden Kirsten, hvor Fostermoderen svarer paa Frieriet:

„Liden Kirsten hun er kun Aarene ti
— Skoven staar herlig og grøn —
Hun kan Eders Hofklæder hverken skære
og sy
— Den Sommer og den Eng saa vel kunne
sammen.“

Hertil svarer Ridderen:

„Liden Kirsten er ung, hun kan vel lære;
I give mig hende med Tugt og Ære.“

Derpaa rider han til Ribe og køber Silke og Sindal, som han hemmeligt sender hende.

Det første liden Kirsten hun Sømmen fik,
Hun straks ind til sin Fostermoder gik.
„Min Fostermoder kære! I kende mig Raad,
Sømmen hun blev mig sendt udigaar.“

„Hør Du liden Kirsten! skik Sømmen fra Dig;
Hun er Dig sendt til Spot, tro mig!“

Liden Kirsten lader sig imidlertid ikke afskrække.

Hun ganger i Lønkammer iud,
Saa skar hun Sømmen efter sit eget Sind.

Hun syede i hans Sidesøm
Fisken, som skrider i striden Strøm.

Hun syede over hans Hærde
Femten Riddere med dragne Sværde.

Hun syede i hans Ærmer en Krans
Femten Jomfruer i en Dans.

Hun syede i hans Bryste
Hvor Ridderen Jomfruen kyste.

Derpaa skikkede hun Skjorten hemmeligt til den, der havde sendt hende Bud.

Det første Hr. Asbjørn Sømmen saa:
„Herre Christ signe de Fingre smaa!“

Og paa Svendens Spørgsmaal om, hvad Løn liden Kirsten skal have, svarer han:

„Hvad skulde Jomfruen have andet til Løn
End mig selver, en Ridder skøn.“

Undertiden kunde de, selv om der var Tale om Forhold mellem Trolovede indbyrdes, helt glemme den kvindelige Part, sætte hende helt ud af Spillet. Som f. Eks. i Ligprædiken over Fru Karine Krause, der tretten Aar gammel var bleven trolovet med

Frederik Friis, som døde, før de fik Bryllup, hedder det saaledes i Om-talen af hans Død: „Vorherre kaldede ham hen, hvilket var hendes Forældre, Søkende og gode Venner en ikke ringe Sorg“. Hun selv forbi-gaas ganske.

Det viste sig altsaa at være meget vanskeligt at faa en Trolovelse hævet, hvilket tager sig underligt ud for en Tid, hvor Forlovelser saa let hæves. Men Trolovelse var noget andet end vor Forlovelse; den blev betragtet som næsten lige saa bindende som Ægteskabet. Ganske vist kunde der opnaas Skilsmisse efter Reformationen, da Ægteskabet ikke længer var et Sakrament; men det faldt dog meget vanskeligt.

Til blev Trolovelsen aftalt ved Tinge, ved Markeder eller store Familjesammenkomster, og ogsaa her skildrer Kæmpevisen klart og træffende et saadant Forhold:

„Hr. Lave kommer fra Tinge hjem,
Hans Datter ganger hannem igen.“